

ĐỀ THI HỌC KÌ 2 – ĐỀ 2

MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 10

BỘ SÁCH: CÁNH DIỀU

Thời gian làm bài: 90 phút

I. ĐỌC HIỂU (6đ)

Học sinh đọc bài thơ sau và trả lời các câu hỏi phía dưới

PHƯƠNG ÁY

(Hoàng Nhuận Cầm)

Đêm trong suốt áp ngực vào phương ấy Cái chiến hào tha thiết ở trong tôi
Gặp lại mùi cỏ cháy suốt thời trai Xanh thăm thẳm lưng đèo giao thừa tới
Ngôi sao rơi trên dây kềm gai dài Người con gái cống mình qua đạn xối
Cái vùng đất không tiếng gà cất gáy Tình yêu thắm, kín lại lối giao liên.
Bao hăng nồng cỏ cháy rất hoàng hôn.
Là cái phương chưa rõ cả mặt em
Là cái phương sao quá bồn chồn Chưa khóc kịp bao bạn bè nhắm mắt
Đón thư mẹ qua bảy vòng lửa khói Là cái phương nắm mộ người giữ đất
Vết thương đỏ, viên đạn thì sáng chói Chớp bên đường như một ánh sao nâu.
Chiếc lá xanh kì lạ trút trong đời.

Tiếng mùa mưa hồn hậu đến bên tôi

Tiếng thương nhớ không lời trên tóc
mẹ

Tiếng Tổ quốc trên môi khi đạn xé

Tiếng cuối cùng khi khẩu súng nằm
trên tay.

Chỗ Hiến nằm – giờ trời nắng heo may

Chỗ Thi ngũ- bình minh rơi tím đất

Mặt trận xưa, đồng trưa đưa cỏ mặt

Ơi chiến hào tha thiết tuổi hai mươi.

Phương ấy dài ngút ngút Cà Mau

Nơi trắng sóng, lá rừng xanh ngắt ngắt

Ôi phương ấy ở đâu tôi cũng gặp

Hát vô bờ chữ Đất, lá cây ơi!

Phương ấy còn ở mãi trong tôi

Ngỡ nâng lấy tay mình, ngỡ như người
biết nói

Phương ấy ơi! Suốt đời như dấu hỏi

Trên hai vai tuổi trẻ- trước chân trời.

*(Hò hẹn mãi cuối cùng em cũng đến, Hoàng Nhuận Cầm, NXB Hội nhà văn,
2007)*

Câu 1: Dòng nào nói lên đối tượng trữ tình của bài thơ?

- A. Đồng đội cùng đơn vị
- B. Phương ấy – nơi nhà thơ từng chiến đấu
- C. Cô giao liên
- D. Nơi đồng đội nằm lại

Câu 2: Những từ ngữ nào gợi lên hoàn cảnh người lính đón nhận thư mẹ? Đó là hoàn cảnh nào?

- A. Vết thương đỏ - nơi người lính đang nằm viện dưỡng thương
- B. Viên đạn sáng chói – nơi người lính đang luyện tập
- C. Bầy vòng lửa khói; vết thương đỏ; viên đạn sáng chói – nơi đang diễn ra cuộc chiến khốc liệt
- D. Chiếc lá xanh; mùa mưa – nơi đóng quân của đơn vị

Câu 3: Tình yêu người lính dành cho mẹ được thể hiện đặc biệt như thế nào trong hai dòng thơ sau?

Tiếng mùa mưa hồn hậu đến bên tôi

Tiếng thương nhớ không lời trên tóc mẹ

- A. Nỗi thương nhớ mẹ trở thành âm thanh hòa trong tiếng mưa
- B. Nỗi thương nhớ mẹ trở thành hình ảnh đọng lại nơi mái tóc mẹ
- C. Mái tóc gợi dòng chảy thời gian và tuổi tác của mẹ
- D. Tất cả các ý trên

Câu 4: Tình yêu người lính trẻ dành cho đất nước trời dậy mãnh liệt nhất ở thời điểm, hoàn cảnh nào?

- A. Phút giây ác liệt nhất, súng trên tay và đạn đã lên nòng
- B. Khi luyện tập bắn súng
- C. Khi hô khẩu hiệu dưới làn đạn

D. Khi cần sự hi sinh, dâng hiến

Câu 5: Nhà thơ nói về sự hy sinh của đồng đội mình như thế nào? Điều đó có ý nghĩa gì?

A. Là nắm mộ người giữ đất – hóa thân vào đất mẹ thành linh hồn bất tử

B. Là đang nằm, đang ngủ, đang giữ đất, nhắm mắt – đồng đội bất tử, thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc

C. Là đang ngủ - nghỉ ngơi bình yên nơi đất mẹ

D. Đang nằm – tuổi hai mươi vĩnh viễn với thời gian

Câu 6: Dòng thơ nào nói lên nỗi đau chất chứa, khắc khoải trong tâm hồn nhà thơ

A. Phương ấy ơi! Suốt đời như dấu hỏi

B. Hát vô bờ chữ Đất, lá cây ơi!

C. Chưa khóc kịp bao bạn bè nhắm mắt

D. Ngỡ nâng lấy tay mình, ngỡ như người biết nói

Câu 7: Nhà thơ đã bộc lộ cảm xúc với phương ấy bằng hình thức nào?

A. Gián tiếp

B. Trực tiếp

C. Cả trực tiếp, gián tiếp

D. Chủ yếu thể hiện giọng điệu và âm hưởng thơ

Câu 8: Điều gì đọng lại trong tâm hồn nhân vật trữ tình, làm nên yếu tố mở cho bài thơ

- A. Phương ấy là người bạn luôn cất lên tiếng nói trong tâm hồn nhà thơ
- B. Mãi nhớ về Phương ấy và trách nhiệm của tuổi 20 đối với đất nước
- C. Suốt đời nhà thơ không thể quên Phương ấy
- D. Người lính sẽ làm gì trước chân trời mới, khi chiến tranh kết thúc

Câu 9: Phân tích hiện thực được phản ánh và vẻ đẹp tâm hồn của người lính trẻ trong khổ thơ sau:

Cái chiến hào tha thiết ở trong tôi

Xanh thăm thăm lưng đeo giao thừa tới

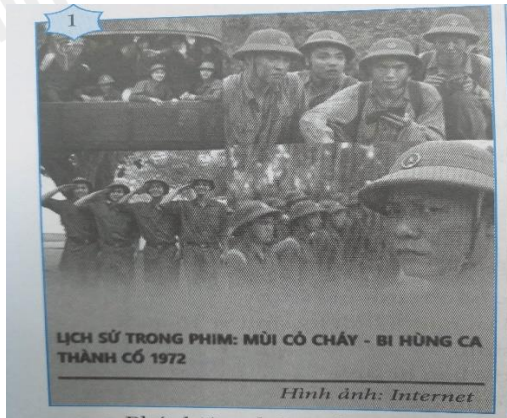
Người con gái cống mình qua đạn xối

Tình yêu thắm, kín lại lối giao liên. (1đ)

Câu 10: Bài thơ “Phương ấy” – Hoàng Nhuận Cầm cho em nhận thức gì về hiện thực chiến tranh, về lẽ sống của những người lính trẻ trong kháng chiến chống Mỹ? Sưu tầm 2 câu thơ nói về trách nhiệm của những người lính thời chống Mỹ đối với Tổ quốc(1đ)

II. VIẾT (4đ)

Câu 1: Quan sát bức ảnh và ngữ liệu sau để trả lời câu hỏi a,b (1đ)

2. Mùi cỏ cháy (Tựa tiếng Anh: The Scent of Burning Grass) là một bộ phim điện ảnh Việt Nam công chiếu vào năm 2012. Bối cảnh chính của phim là mùa hè đỏ lửa 1972 với trận chiến tại Thành cổ Quảng Trị. Nhân vật chính trong phim là bốn sinh viên Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội là: Hoàng, Thành, Thăng và Long theo lệnh tổng động viên lên đường nhập ngũ năm 1971, được huấn luyện cấp tốc để tham gia chiến đấu tại Thành cổ Quảng Trị năm 1972. Thành, Thăng và Long đã hi sinh còn Hoàng thì may mắn trở về. Bộ phim được kể lại từ ký ức của Hoàng. Mùi cỏ cháy do Hãng phim truyện Việt Nam sản xuất. Kịch bản của phim do nhà thơ Hoàng Nhuận Cầm đảm nhiệm, dựa trên quyền nhật kí Mãi mãi tuổi hai mươi của liệt sĩ Nguyễn Văn Thạc.

- Phát hiện những chi tiết, sự việc liên quan giữa những bức ảnh, ngữ liệu trên với bài thơ Phương ấy- Hoàng Nhuận Cầm.
- Cho biết các phương tiện chuyển tải thông tin ấy nhằm mục đích gì? Từ đó hãy đánh giá thái độ, tình cảm của thế hệ ngày nay đối với lịch sử và những người lính ấy đã hy sinh trong chiến tranh vệ quốc.

Câu 2: Viết bài luận về bản thân để ứng tuyển tham gia vị trí trưởng ban truyền thông cho Dự án Bản anh hùng ca thành cổ Quảng Trị do Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tổ chức (3đ)

-----Hết-----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.

- Giám thị không giải thích gì thêm.

Đáp án đề 2**Phần I. ĐỌC HIỂU**

Câu 1(0.5đ)	Câu 2 (0.5đ)	Câu 3(0.5đ)	Câu 4(0.5đ)	Câu 5(0.5đ)	Câu 6(0.5đ)	Câu 7(0.5đ)	Câu 8 (0.5đ)
B	C	D	A	B	C	C	B

Câu 1: Dòng nào nói lên đối tượng trữ tình của bài thơ?

- A. Đồng đội cùng đơn vị
- B. Phương ấy – nơi nhà thơ từng chiến đấu
- C. Cô giao liên
- D. Nơi đồng đội nằm lại

Phương pháp giải:

Đọc kỹ bài thơ

Chú ý những hình ảnh được lặp lại nhiều lần

Lời giải chi tiết:

Đối tượng trữ tình của bài thơ: Phương ấy- nơi nhà thơ từng chiến đấu

→ Đáp án B

Câu 2: Những từ ngữ nào gợi lên hoàn cảnh người lính đón nhận thư mẹ? Đó là hoàn cảnh nào?

- A. Vết thương đỏ - nơi người lính đang nằm viện dưỡng thương
- B. Viên đạn sáng chói – nơi người lính đang luyện tập
- C. Bảy vòng lửa khói; vết thương đỏ; viên đạn sáng chói – nơi đang diễn ra cuộc chiến khốc liệt
- D. Chiếc lá xanh; mùa mưa – nơi đóng quân của đơn vị

Phương pháp giải:

Đọc kĩ bài thơ

Chú ý những từ ngữ và hình ảnh khi người lính đón nhận thư mẹ

Lời giải chi tiết:

Những từ ngữ gợi lên hoàn cảnh người lính đón nhận thư mẹ: Bảy vòng lửa khói; vết thương đỏ; viên đạn sáng chói – đó cũng là nơi đang diễn ra cuộc chiến khốc liệt, nơi người lính phải đối mặt với cái chết chực chờ, những hiểm nguy ngay trước mắt,...

→ Đáp án C

Câu 3: Tình yêu người lính dành cho mẹ được thể hiện đặc biệt như thế nào trong hai dòng thơ sau?

Tiếng mùa mưa hồn hậu đến bên tôi

Tiếng thương nhớ không lời trên tóc mẹ

- A. Nỗi thương nhớ mẹ trở thành âm thanh hòa trong tiếng mưa

- B. Nỗi thương nhớ mẹ trở thành hình ảnh đọng lại nơi mái tóc mẹ
- C. Mái tóc gợi dòng chảy thời gian và tuổi tác của mẹ
- D. Tất cả các ý trên

Phương pháp giải:

Đọc kỹ và phân tích hai câu thơ

Lời giải chi tiết:

Hai câu thơ xuất hiện hình ảnh tiếng mùa mưa và tiếng thương nhớ: Nỗi thương nhớ mẹ trở thành âm thanh hòa trong tiếng mưa; mái tóc mẹ là hình ảnh tác giả nhớ đến đầu tiên khi nhớ về mẹ. Mái tóc ấy gợi dòng chảy thời gian và tuổi tác của mẹ

→ Đáp án D

Câu 4: Tình yêu người lính trẻ dành cho đất nước trở dậy mãnh liệt nhất ở thời điểm, hoàn cảnh nào?

- A. Phút giây ác liệt nhất, súng trên tay và đạn đã lên nòng
- B. Khi luyện tập bắn súng
- C. Khi hô khẩu hiệu dưới làn đạn
- D. Khi cần sự hi sinh, dâng hiến

Phương pháp giải:

Đọc kỹ bài thơ

Chú ý những từ ngữ gợi nhắc về thời điểm, hoàn cảnh tình yêu người lính trở dậy mãnh liệt nhất

Lời giải chi tiết:

Thời điểm, hoàn cảnh tình yêu người lính trẻ dành cho đất nước trở dậy mãnh liệt nhất chính là những phút giây đối diện với mưa bom lửa đạn, đó là phút giây đối diện với kẻ thù, khi súng trên tay và đạn đã lên nòng

→ Đáp án A

Câu 5: Nhà thơ nói về sự hy sinh của đồng đội mình như thế nào? Điều đó có ý nghĩa gì?

- A. Là nắm mộ người giữ đất – hóa thân vào đất mẹ thành linh hồn bất tử
- B. Là đang nằm, đang ngủ, đang giữ đất, nhắm mắt – đồng đội bất tử, thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc
- C. Là đang ngủ - nghỉ ngơi bình yên nơi đất mẹ
- D. Đang nằm – tuổi hai mươi vĩnh viễn với thời gian

Phương pháp giải:

Đọc kỹ bài thơ

Chú ý câu thơ nhà thơ nói về sự hy sinh của đồng đội và phân tích ý nghĩa

Lời giải chi tiết:

Sự hy sinh của đồng đội được tác giả miêu tả qua những từ ngữ nói giảm nói tránh: đang nằm, đang ngủ, đang giữ đất, nhắm mắt làm giảm bớt sự đau buồn,

đồng thời bất tử hóa người lính, khiến các anh luôn sống mãi với sự tồn vinh của đất nước, của núi sông.

→ Đáp án B

Câu 6: Dòng thơ nào nói lên nỗi đau chất chứa, khắc khoải trong tâm hồn nhà thơ

- A. Phương ấy ơi! Suốt đời như dấu hỏi
- B. Hát vô bờ chữ Đất, lá cây ơi!
- C. Chưa khóc kịp bao bạn bè nhắm mắt
- D. Ngỡ nâng lấy tay mình, ngỡ như người biết nói

Phương pháp giải:

Đọc kĩ các đáp án

Phương pháp loại trừ

Lời giải chi tiết:

Dòng thơ Chưa khóc kịp bao bạn bè nhắm mắt thể hiện nỗi đau xót khôn cùng của nhà thơ khi chứng kiến sự hy sinh của đồng đội, đồng thời cũng thể hiện sự tàn khốc của chiến tranh

→ Đáp án C

Câu 7: Nhà thơ đã bộc lộ cảm xúc với phương ấy bằng hình thức nào?

- A. Gián tiếp

- B. Trực tiếp
- C. Cả trực tiếp, gián tiếp
- D. Chủ yếu thể hiện giọng điệu và âm hưởng thơ

Phương pháp giải:

Đọc kỹ bài thơ và chú ý hình thức thể hiện

Lời giải chi tiết:

Nhà thơ đã bộc lộ cảm xúc với phương ấy bằng hình thức trực tiếp và cả gián tiếp

→ Đáp án C

Câu 8: Điều gì đọng lại trong tâm hồn nhân vật trữ tình, làm nên yếu tố mở cho bài thơ

- A. Phương ấy là người bạn luôn cất lên tiếng nói trong tâm hồn nhà thơ
- B. Mãi nhớ về Phương ấy và trách nhiệm của tuổi 20 đối với đất nước
- C. Suốt đời nhà thơ không thể quên Phương ấy
- D. Người lính sẽ làm gì trước chân trời mới, khi chiến tranh kết thúc

Phương pháp giải:

Đọc kỹ bài thơ và phân tích tình cảm của tác giả

Lời giải chi tiết:

Phương ấy có lẽ sẽ là kí ức đọng lại mãi đến suốt cuộc đời đối với nhà thơ. Qua bài thơ, tác giả cũng đặt ra sự suy nghĩ về trách nhiệm của tuổi 20 đối với đất nước

→ Đáp án B

Câu 9: Phân tích hiện thực được phản ánh và vẻ đẹp tâm hồn của người lính trẻ trong khổ thơ sau:

Cái chiến hào tha thiết ở trong tôi

Xanh thăm thăm lung đèo giao thừa tới

Người con gái cống mình qua đạn xối

Tình yêu thắm, kín lại lối giao liên. (1đ)

Phương pháp giải:

Đọc kĩ đoạn thơ

Chú ý những hình ảnh phản ánh hiện thực và nét đẹp tâm hồn của người lính

Lời giải chi tiết:

- Hiện thực chiến tranh khốc liệt cảnh chiến hào, đạn xối; Người con gái cống mình khi bị thương

- Tình cảm thắm kín với cô giao liên khiến chiến hào trở nên tha thiết, khiến màu xanh lung đèo thăm thẳm hơn

→ Thể hiện đồng thời chiến tranh và tình cảm thiêng liêng, rung động trong tâm hồn người lính trẻ làm dịu đi sự ác liệt của chiến tranh, tiếp thêm sức mạnh tinh thần nơi chiến trường

- Khổ thơ thể hiện tinh tế vẻ đẹp lãng mạn trong tâm hồn người lính dũng cảm, nhạy cảm lạc quan...

Câu 10: Bài thơ “Phương ấy” – Hoàng Nhuận Cầm cho em nhận thức gì về hiện thực chiến tranh, về lẽ sống của những người lính trẻ trong kháng chiến chống Mỹ? Sưu tầm 2 câu thơ nói về trách nhiệm của những người lính thời chống Mỹ đối với Tổ quốc(1đ)

Phương pháp giải:

Đọc kĩ bài thơ và nêu cảm nhận của bản thân về hiện thực chiến tranh, về lẽ sống của những người lính trẻ trong kháng chiến chống Mỹ

Sưu tầm 2 câu thơ

Lời giải chi tiết:

- Học sinh tự trả lời theo nhận thức của cá nhân, chú ý bám sát hiện thực được phản ánh qua hình ảnh, từ ngữ của văn bản thơ

- Có thể tham khảo gợi ý sau:

+ Hiện thực chiến tranh vô cùng khốc liệt: đời sống vật chất, tinh thần của người lính đều diễn ra dưới mưa bom, bão đạn; liên tục phải đối mặt với thương vong; có lúc không kịp khóc thương, tiễn biệt đồng đội.

+ Lẽ sống: Người lính chiến đấu quả cảm, giàu tình cảm, lạc quan; khi đối mặt với hiểm nguy là khi tình yêu Tổ quốc dâng lên mãnh liệt nhất; người lính luôn nghĩ về trách nhiệm của mình đối với Tổ quốc.

- Sưu tầm 2 câu thơ:

+ “Chúng tôi đi không tiếc cuộc đời mình

Nhưng tuổi hai mươi làm sao không tiếc

Nhưng ai cũng tiếc tuổi hai mươi còn chi Tổ quốc” (Thanh Thảo)

+ Cả thế hệ dàn hàng gánh đất nước trên vai (Bằng Việt)

+ Ta đi hôm nay đã không là sớm

Đất nước hành quân mấy chục năm rồi.

Ta đến hôm nay cũng không là muộn

Đất nước còn đánh giặc chưa thôi (Phạm Tiến Duật)

PHẦN II. VIẾT

Câu 1:

a. Phát hiện những chi tiết, sự việc liên quan giữa những bức ảnh, ngữ liệu trên với bài thơ Phương ấy- Hoàng Nhuận Cầm.

Phương pháp giải:

Quan sát kĩ bức ảnh và ngữ liệu

Rút ra chi tiết, sự việc tương đồng

Lời giải chi tiết:

- Những chi tiết, sự việc liên quan: Cỏ cháy; yếu tố bi hùng (sự hy sinh và tình yêu Tổ quốc, lý tưởng sống...); Cuộc kháng chiến chống Mỹ; tác giả Hoàng Nhuận Cầm (biên kịch phim và bài thơ Phương ấy)

b. Cho biết các phương tiện chuyển tải thông tin ấy nhằm mục đích gì? Từ đó hãy đánh giá thái độ, tình cảm của thế hệ ngày nay đối với lịch sử và những người lính ấy đã hy sinh trong chiến tranh vệ quốc.

Phương pháp giải:

Rút ra mục đích các phương tiện

Liên hệ thực tế để đánh giá thái độ, tình cảm của thế hệ ngày nay

Lời giải chi tiết:

- Chuyên tải thông tin ấy nhằm mục đích: ngợi ca, tôn vinh những người lính đã hy sinh vì Tổ quốc; tái hiện chiến tranh khốc liệt.

- Đánh giá thái độ, tình cảm của thế hệ ngày nay: tôn trọng lịch sử; biết ơn, nhớ ơn những người lính đã hy sinh vì Tổ quốc; thấu hiểu lịch sử dân tộc...

Câu 2: Viết bài văn

Phương pháp giải:

Sử dụng những kiến thức đã học và kinh nghiệm của bản thân để hoàn thành yêu cầu

Lời giải chi tiết:

Bài luận về bản thân để ứng tuyển tham gia vị trí trưởng ban truyền thông cho Dự án Bản anh hùng ca thành cổ Quảng Trị		
Phần chính	Điểm	Nội dung cụ thể
Mở bài	0.25	- Nêu vấn đề của bài viết: mong muốn ứng tuyển...

		- Khả năng đáp ứng tốt các yêu cầu của bản thân.
Thân bài	2.00	<p>- Giới thiệu khái quát về bản thân (tên, học vấn, vị trí, mong muốn hiện tại)</p> <p>- Năng lực để thực hiện:</p> <p>+ Yêu thích, hiểu biết về lịch sử, thơ văn viết về chiến tranh và sự hi sinh của những người lính...</p> <p>+ Sẵn sàng dành thời gian, tâm huyết để tham gia</p> <p>+ Khả năng đảm bảo vị trí: có kinh nghiệm về điều hành (minh chứng): kỹ năng CNTT; viết bài truyền thông đa phương thức; kỹ năng xử lý hình ảnh, âm thanh...)</p> <p>- Cam kết thực hiện các yêu cầu</p> <p>*Lưu ý:</p> <p>- Gắn kết thông tin với các trải nghiệm của cá nhân.</p> <p>- Dùng yếu tố miêu tả, tự sự, biểu cảm, phương tiện đa phương thức hỗ trợ</p> <p>- Lần lượt trình bày các luận điểm (dùng lí lẽ, dẫn chứng để thuyết phục).</p> <p>- Bài viết phải thể hiện rõ phát hiện, quan điểm riêng của bạn về vấn đề đang được quan tâm</p>
Kết bài	0.5	<p>- Khẳng định nguyện vọng, khả năng hoàn thành công việc</p> <p>- Cảm ơn về sự quan tâm và xét duyệt</p>

Yêu cầu khác	0.25	<ul style="list-style-type: none">- Bài viết thể hiện rõ đặc trưng thể loại: luận về bản thân- Diễn đạt rõ ý; lập luận logic; suy luận, bình luận phù hợp với văn hóa dân tộc
---------------------	------	--

Loigiaihay.com